

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

Centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főtér 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába. Könyvnyomda és Papírárugyár r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott: Szilágyi Béla főkönyvelő. Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Orner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az inség vármegyénkben.

Az országos inség különösen takarmány, kukorica, pityóka, vetemény termésben vármegyénk jelentékeny részét is nyomasztólag érte. Szerencsére a pár napi jó eső és a gazdag harmat valami csekély részben javít még a helyzeten. De előre látható, hogy eladásra való termés hiánya a takarmánnyal el nem látható szarvasmaha rendkívül olcsó ára miatt a lakosság sok községben nagyon kedvezőtlen helyzetbe juthat. A földművelési miniszter a lombtakarmány gyűjtés engedélyével igen jó szolgálatot tesz a közönségnek s ezt fel is használják az előre látók.

De feltétlenül szükséges azokról gondoskodni, kik nem vehetik igénybe a kedvezményeket s nincs terményük, állatjuk, a miből életfentartásukra szükséges kis pénz megszereshessék. Bizonyára leghelyesebb, ha első sorban inség munkával lehet keresetet szerezni a szegényebb lakosoknak, mert ingyen segélyt csak is a teljesen munkaképtelenekek kell adni. Vármegyénk utjai még nincsenek teljesen kiépítve s az erre szükséges földmunka az életfentartásra elegendő keresetet nyújthat nagyon sok helyen. A ki ismeri Albert Iván főmérnök s általában a kir. építészeti hivatal buzgóságát és szakismeretét, alispánunknak praktikus tudását és főszolgabíráinknak alapos helyismereteit, kik tudják azt: hol, kiken és mikor lehet és kell segíteni, — bizonyára megnyugodhat abban, hogy jól beosztott utunkkalattal kettős hasznót lehet elérni, azt t. i. hogy különösen járási és községi utjaink nagyrészt rendezni lehet, másfelől meg az inség borzalmaikat elkerülhetjük.

SZEMLE.

Magyar kaszárnyafelírás. A fumei tengerészeti akadémia parancsnoksága rendeletet kapott Becsből a közös minisztérium tengerészeti osztályától, hogy az akadémia palotájára magyar felírást alkalmazzanak.

TÁRCZA.

A Barcsaiak eredete.

Az erdélyi családok multját kutató genealogusaink kivétel nélkül foglalkoztak már a Barcsai család történetével. Kövály, Nagy Iván, Bőjthe és Kiss Bálint sorra adják a család leszármazását, hol több, hol kevesebb részletességgel kiterjeszkedve annak történetére is. A család legrészletesebb és kritikai tekintetben legmegbízhatóbb leszármazását Kiss Bálinttól kaptuk a Turul 1894-ki évfolyamában.

Ő tüzetesen ismeri a cs. levéltárát s annak anyagából egész sorozatot tett közzé ugyancsak 1894-ben a Tört. T. hasábjain.

Az okmányok nyújtotta szálon föl lehet haladni egész a XIII. századig s e szép és nagy multú család történetére csak ott borul homály. Sajnos, alig hihető, hogy újabb oklevelek merüljenek föl, melyek a család eredetéhez vezetnének. Ennek földerítése pedig nemcsak a családra nézve birna érdeklő és nemcsak családani szempontból volna fontos, de általános történelmi tekintetből is jelentős eredmény volna. E kijelentést csak azok fogják méltányolni, kik Erdély honfoglalás kori őslakóit keresik, akik Erdély XI. és XII. sz. béli társadalmát ismerik.

A Barcsaiak eredetét azonban egyetlen genealogusunk sem fejtette meg, sőt valamennyien óvatosan elkerülték a kérdést. Érthető ez, midőn a legtöbb genealogus több súlyt fektet a család hiúságának legyezgetésére, mint a kérelmetlen igazság megállapítására; nem is számolva azzal, hogy egy szemernyi igazság

Döntő ütközet. Augusztus hó 30-tól foly a döntő ütközet Liaojangnál. Az eddigi hírek szerint leírhatatlanul elkeseredett harcz után az oroszok hadállásaikból kénytelenek voltak tágitani.

Frázisok és tettek.

A hadügyminiszter rendeletének hatása alatt áll minden magyar ember, a ki komolyan szokott országos ügyekről gondolkozni. Mindenki érzi és örömmel van eltelve, hogy végre ilyen jelentős fordulathoz érhetünk. A rendeletnek a fontossága nem abban áll, hogy magyar katonák magyarul érintkeznek a katonai hivatalokkal; hanem abban, hogy a magyar hatóságok nyelvvel a magyar államnyelvnek, tehát a magyar államnak tekintelye vonul be a birodalmi centralizmus utolsó várába: a hadseregbe. A hadseregbe bevitt dualizmus az élet minden tehetségével teljes száfolata a pohárköszöntőpolitika ábránd-alkotásainak; s mentül keményebb el-tökelessel vertük vissza ennek tolokodását: annál nagyobb méltanyúlással kell fogadnunk a valóságot.

Nem mámorit meg bennünket a lelkesedés; tudjuk, hogy a fejlődésben még messze vagyunk a zenitől. De örömmel kell üdvözlöznünk azt a napot, melyen a dualizmus bevonult a hadseregbe. Dicsőség a nemzetnek, mely az elismertetést szívós kitérítással kiküzdötte! És dicsőség a királynak, a ki ez elismerést nagy bölcseségével megadta!

Ebből a dicsőségből nagy sugárkeve esik a magyar kormány elnökeire, kiről napról-napra nyilvánvalóbb, hogy nemcsak becsülettel megfelel a nemzet előtt vállalt kötelességnek, hanem azért ostromozza a nemzeti frázisokat, hogy nemzeti tetteket állítson helyükbe. A szándékos ridegség, a kellemetlen igazságoknak minduntalan való hangoztatása megövjá Tisza István attól, hogy a mit ezután vall és vállal: az bárki előtt, csak egy percze is, frázisnak vagy üres ígéretnak tűnhessek föl. Tisza István eleven és nemzeti kincsét jelentő intézményekkel bizonyítja, hogy a nemzeti politikai czime alatt való igazítás és törvény-

bontás iránt azért oly kérelmetlen, mert a magyarság minden erejét mindannak lassu, de következetes és kockázat nélkül való kiküzdésére és megteremtésére akarja fordítani, amiről minálunk eddig csak szavalni volt szokásban.

Szinház.

Barrie fantasztikus színműve, az „Egyenlőség” szép száma közönséget vonzott kedden este a színházba.

A figyelmes igazgatónak köszönettel tartozunk, hogy közönségünket egy nagy angol elme mélyen járó, gondolatokban gazdag és érdekes intenciójú művével megismertetni próbálkozott.

Véleményünk szerint azonban, ha arra gondolunk, mint unatkozott a nézők háromnegyed része, úgy gondoljuk, hogy még sem volt szerencsés eszme annyit időt és fáradságot fordítani e darab betanulására és előadására.

Hisszük, hogy voltak olyanok is, kik élvezni tudták a színmű gazdag szépségeit, bár a fantáziának igen nagy szerep jutott a II. és III. felv. színhelyének elképzelésére, de az is bizonyos, hogy a nézők legnagyobb része elégedetlenül hagyta ott az éjfelbe nyúló előadás után a színházat.

És talán eltaláltuk az igazat, mikor ennek okát a következőkben találjuk:

Először is e darabot esetrel föllírtott rozoga kis színpadon előadni nem lehet — a nélkül, hogy szépségei és leghatásosabb jelenetei csak komikus paródiái ne legyenek az igazának.

Másodszor pedig egy ilyen meditálásra készítő mű valóságos pihenés, jóleső nyugalom a könnyűvérű operettek és cirkuszos bohózatok tönkelegében kimerült nagyvárosi színházi habituének, míg közönségünkről, mely látnivaló, mily szép számban látogatja a színházat akkor, ha operett kerül színpadra, — ugyanezt nem mondhatjuk. Közönségünk az alatt a rövid idő alatt, mit a társulat Enyed városának szentelt, mulatni és szórakozni akar a színházban. Senki sem mondja azért,

bármily fellengős dics-hymusz nál jóval többet ér, ennél kimondhatatlanul nagyobb érdem.

A családi traditio törzszül egy 1216-ban élt Márk horvátországi bánt szerepeltet. E nézetet hirdetik családani íróink közül: Wagner,¹ Lehoczky,² Kövály,³ Bőjthe,⁴ ellenben Nagy Iván⁵ már némi kételylyel fogadja, de száfolatába nem bocsátkozik.⁶ Kövály, hogy kijelesésének nagyobb súlyt adjon, Fejér Codex Diplomaticussára (III. Tom. I. vol. ann. 1216.) hivatkozik, de tevesen, mert egy ily horvátországi bannak Fejérnel nyoma sincs.

Kiss Bálint által közölt oklevélkivonatokban a család első ismert tagjával egy bizonyos Joancha nevű jelenik meg, a ki 1250—70 körül élt. Közlebbi adatokat azonban róla nem ismerünk. Pusztá feltevés-ként Kiss Bálint két hasonlevél egyénre utal, mint a kikben a Barcsaiak ötét keresni lehet. Az egyik „Magister Joancha archidiaconus de Sassva”, kinek beneficiumát 1264-ben Orbán pápa a vinczi plébániával gazdagítja. Ezen föltevés annyiban indokolt, hogy a Barcsaiak említett ősenek unokája Sumurakus mester Reyner vin czi comes özvegyét veszi nőül s utóbb Reyner leányutódai szintén alvinczi és szász-

¹ Wagner Mss. tom. LXX. pag. 34.

² Lehoczky Stemmat. II. 42.

³ Kövály Erd. családai 25.

⁴ Bőjthe Ó Honym. nem csal. 82.

⁵ Nagy Iván Magyarors. csal. Póköt. 76.

⁶ Korégyártó Árpád-nak az „Ósnemes Barcsai nemzetség története” (Buda, 1857.) cz. munkáját, sajnos nem ismerhettem meg, az ország négy legnagyobb könyvtárában (Nemz. Múzeum, Akadémia, Bpesti Egyetem és Erd. Múzeum) hiába kutattam.

sebesi családokba házasodnak. Ezen Joanchának papi állása e tekintetben nem okozna nehézséget, mert a betelepített szászok papságánál a coelibatus nem volt szorosan életbe léptetve.

A másik feltevés azon Joanchára irányul, a ki, mint „Jobbaggio castris Albensis” Sotheluk (ma Beneczenca) szomszédságában birt 1291-ben marosmenti földeket. A házagos határkörülírásból is megállapítható, hogy Joancha birtoka a mai Szaraksz, Akmár és Alkenyér tájékán lehetett, tehát közvetlen közelében amaz Oláh-Erkek birtoknak, melyet Sumurakus mester (Joancha unokája) feleségével kapott.

Már maga Kiss Bálint kijelenti, hogy e föltevések egyikének sem kíván több érteket tulajdonítani, mint a mennyivel az, mint pusztá feltevés birhat, ezen kijelentése tehát engem is fölment azok tüzetesebb tárgyalása alól.

A Barcsaiak eredetére legtöbb világot vet ez idő szerint az 1340-ben kelt oklevel, melyben Barcsai László és János barcsai comeseknek vannak nevezve.

A comes-i czim mindig bíraskodási jogot foglalt magában, az ország nem nemes, de magánjogilag szabad lakosai fölött a bíraskodást mindig az arra rendelt comes gyakorolta. A királyi tisztviselők általában comes czimet viseltek, mivoltát közelebből a hozzá fűzött jelző határozta meg: „Comes Sicolorum”, „Comes Bistriciensis”, „Comes de Megyes”, „Comes de Salisfolio”. E jelzők körvonalazzák egyben jogkörét is, midőn tehát „Comes de Barcha”-ról olvasunk, önként következik, hogy Barcsa község a vármegyei tör-

EGYÉVES ÖNKÉNTÉSEKNEK

365 1—16

egyenruhákat és teljes felszereléseket, a szabályoknak teljesen megfelelően, legcsinosabb és legjutányosabban szállít **KRAUSZ A. és FIA** főhercegi udvari szállítók, a m. kir. 21. honvéd gyalogezred szerződött szállítói, egymuházati intézet **Kolozsvártt.** Árjegyzékek ingyen.

hogy a komoly és tudományos dolog nem mulattat és szórakoztat, de az ilyen szórakozás fáradságba, a fantázia megerőtetésébe kerül, s a XX. század közönsége pedig — sajnos — ettől elszakított, el van kényeztetve. Hovatovább, annál kézzelfoghatóbb, annál realiztikussabb, hogy úgy mondjuk, annál drasztikusabb eszközökkel kell dolgozni szerzőnek épügy, mint színésznek, hogy a modern színházlátogató közönséget kielégíthesse.

Az előadók föladatuk magaslátán állottak. Érezték, hogy a mi a díszletek hiánya, a hely szűke és egyéb ily külsőségek miatt az előadás értékéből leesik, azt nekik kell pótolni összes tudásuk és képességeik latbavetésével.

Nem is mondhatunk semmi rosszat az előadókról, sőt külön-külön dicsőítet érdemelnek értelmes, átgondolt, diszkret alakításukért; nem az ő hibájuk, hogy ambíciózus játékok nem idézte elő azt a hatást, melyet minden más esetben keltett volna.

Szerdán a Drótos tótot láttuk másodszer, az első szereposztással. A szereplők mindenikén látszott a közígyenalmából történt előadás okozta ambíció, mindenik kiváncsán állotta helyét, de a közönség körében egy cseppet sem látszottak azok a „közívánók”: nagyon kevesen nézték meg ezt az igen kedves darabot.

Csütörtökön este mindvégig pompás, derült hangulatban folyt le a Gabányi józsi, kedves társadalmi vigjátékának az „Embervő”-nek előadása. — Baróthi a címszerepet játszta, melybe belevitte kiváló tehetségének és ragyogó humorának összes művészi koalítságait. — A család kedvencének, az okos kis bakfinsnak szeretetre méltó tytusát bájosan játszta meg Kövi Kornél, míg partnere Gózon, minden ízében művészi alakítást nyújtott a tapasztalatlan, szerény fiatal tiszteltes úr szerepében.

Holéczy Ilona magyaranyu művészete nem érvényesülhetett kis szerepében, de a mit ebben is nyújtott, az szép és nemcs volt. Chatri előkelő nyugalommal adta a flegmatikus képviselőt. Tomborné a maga szerepkörében mindig kedves és szeretetreméltó. Pálfi a társulat leghasznosabb tagjai közé tartozik. A falusi jegyző karrikaturáját jobban bemutatták, mint ő tette, nem is lehetne.

Most még egy kéréssel fordulunk, nem a színigazgatóhoz, hanem a t. hölgyközönséghez. Arra kérjük ugyanis hölgyeinket, hogy mivel a kalap nekik is véghetetlenül kényelmetlen lehet a fejükön, tegyék meg a kevésbbé gazdag, hátulról színházlátogató közönség kedvéért azt a nekik is jól eső áldozatot, hogy a kalapjukat hagyják otthon, vagy pedig a színházban ne tartsák a fejükön. Mert isten bizony egy-két előlülő hölgy kalapjától sokszor a felszínpadot nem lehet látni. De ettől eltekintve egészen bizonyosak vagyunk abban, hogy a nagyvárosi sikkhez tartozik a színházban kalap nélkül megjelenni.

vényhatóság jogköréből kivont immunis helység, annak élén a király által kinevezett tisztviselő — comes ek — állanak. A kis terjedelmű gyér lakossága, a hatalmas dévai vár közelében fekvő Barcsa község sohasem lehetett törvényhatósági joggal felruházott szabad királyi város, de tudjuk, hogy helyén királyi vár sem állott soha.

Barcsa község immunis voltának magyarázatát én a kenézségi intézményben kereselem.

Vranchich a XVI. században így ismeri Erdélyt: Azt, ugymond, három nemzet lakja: székelyek, magyarok és szászok. Hozzájuk kell ugyan tennem az oláhokat is, a kik számra nézve akármelyikét a három közül utólik; de nincsen szabadságok, nincsen nemességek, nincsen tulajdonok, keveseket kivéve, a kik Hácze-ken laknak s a kik Hunyadi János idejében, mert annak hathatós segítségére voltak a törökök elleni hadakozásaiban, nemességre jutottak.⁷

Az oláhokat a néptelenné lett Hátszeg vidékére IV. Béla telepítette be közvetlenül a nagy tatárjárás után s azok ott királyi és földesúri bíró jogköréből kivontan kenézségek alatt éltek.⁸

⁷ Kovachich, Script. min. II. 106.

⁸ Gr. Kemény József, Ueber die ehemaligen Knesen und Knesiate der Walachen in Siebenbürgen Kurz A. Magazin II — G. Pray, Dissertat pag. 134—137. — Mart. Schwartner, De Saultetiis per Hung. quondam obviis. — Benkó, Milkovia II. 117. — Hunfalvi, Oláh incolatus Erdélyben Századok 1879. — Lehozki T., Adalékok az oláh vajdák, oláh és orosz kenézek vagy sőtészok és szabadosok intézményéhez hazánkban. Tört. Tár. 1892. 1894. — Solyom F. F., Vázlat az oláh-kenézi intézmény tört. ismertetéséhez. Hunyadm tört. és rég. társ. évk. II. k. 1884.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldal terjedelemben jelenik meg.**

— **Személyi hir.** Lázár István, kollégiumi tanár f. hó 3-kán néhány heti tartózkodásra Budapestre utazott.

— **Huszonöt év.** Bartha Zsigmond, a Bethlen-főiskola tudós fizikus professzora és buzgó gazdasági inspektora, f. hó elsején töltötte be tanári szolgálatának huszonötödik esztendejét. Ezen hosszú idő alatt mint tanár az ifju generációk egész sorának nevelésével, s mint inspektor a kollégium vagyoni érdekeinek hü szolgálatával nagy érdemeket, jó kedélyvel és nemes gondolkodásával pedig sok jó barátot szerzett. Az évfordulót felhasználta tanártársai, hogy az ünnepelethez való szeretetüknek kifejezését adjanak. F. hó elsején a Sisak vendéglőben gyűltek össze barátságos lakomára, hol a jó kívánságok egész tömegével üdvözölték a jubiláns professzort. Ezen jó kívánságokhoz mi is a legkézségesebb elismeréssel és örömmel csatlakozunk.

— **Időjárás.** A borongó s hűvös napok után újra kiderült s megszokott mosolyával üdvözölt bennünket klímánk legszebb hónapjának, a kedves szeptembernek első napja. Mintha meg akarná vigasztalni az emberek gondjait és aggodalmaik között; mintha azt mondaná a megújult ifjuság öntudatos búbjával: „mit félték kicsinyhitűek, mikor ilyen pazar bőségben árad reátok az életnek, az örömmek forrása, az áldott nap-sugár?” Szeptember 2-án délelőn azonban Toroczki felől felhőszakadásszerű zápor kerekedett, mely az enyedi patakot is annyira megduzzasztotta, amilyen már egy év óta nem volt. Az eső 3-án is esett s előre láthatólag a borús idő még tartani fog. A földnek szüksége is van nedvre, hiszen a második ásonyom e hó 2-án még száraz volt.

— **A tanév kezdete.** Városunk összes iskoláiban megkezdődtek, sőt nagyobb részben már le is jártak a beiratások. A csendet, mely két hónapig uralta utcáinkat, élet, élelenség, mozgalom váltotta fel. A pihe-néstől felfrissült úde gyermekarcok, naptól barnult ifju legények láthatók mindenfelé. Holnap már az iskolai munka is kezdetét veszi; legyen rajta az Isten áldása!

— **A vármegyei tisztviselők öröme.** Éppen e hó 1-én érkezett meg az új fizetési beosztást jóváhagyó belügyi leirat. Az új illetményeket f. év 1-től kezdve egyszerre kapták meg a tisztviselők, mely némelyeknek egész kis tökélt képviselt.

— **Barcsay fejedelem sirja.** Kozmatelke határában régebb idők óta egyszerű fakereszt jelezte azt a helyet, hol Barcsay Ákos fejedelem és kíséreit megölték. Most — mint Kolozsvárról jelentik — Kolozsmegye ezt a korhadtt fakeresztet díszes emlékoszloppal helyettesíti. A köoszlop felállítására a készület már javában folyik. Miközben az alapzat helyét egyengették, véletlenül rábukkantak a fejedelem kísérlőjének, Budai Zsigmondnak és szolgájának, Szövérdinek csontvázára. Budai lábszárán a nehéz rabláncok most is rajta vannak. A lelet széles körben nagy érdeklődést keltett s nagy hirtelen számos mememonda keletkezett. Akadtak tudakosok, akik az egyik csontvázban magának Barcsay Ákos fejedelemnek maradványait vélték felismerni. A kolozsvári lapok egymással vitatkozva, hosszasan foglalkoztak a kérdéssel. A történelem adatai a mostani lelettel mindenben megegyeznek s így kétségtelen, hogy Barcsay Ákos fejedelem a kozmatelki dűledező fatemplomban aluszta örök álmát. A templomban végzendő tudományos ásátás folyamán Barcsay Ákos sirja mindenesetre előkerülne és ezzel a kétkedők véglege-sre meg lennének győzve. Tudományos érdekek is azt parancsolják, hogy az ásátást mielőbb elkezdjék s ezzel mindaz, ami a mártír fejedelem halála körülményeire nézve még homályos, felderíttessék.

— **Gyulafehérvár sz. királyi város** augusztus 29-én, tartott közgyűlése jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét Glück Samu földbirtokos elhunytá felett. Elhatározta a gyűlés, hogy az igazságügyi palotához megszavazott egy millió téglá helyett annak értékét fizeti ki és 600 □-öl területet díjtalanul enged át. A költségekre 80.000 k. kölcsönt vesz fel 50 évi törlesztésre. Az 1905. évi költségvetés 128.206 k. 83 f. kiadással és 116.690 k. fedezettel lett megállapítva. A város névtelen utcáinak elnevezése és házszámokkal való ellátása végett bizottságot küldött ki. A városnak összesen 66 utcája és 1545 háza van. Dr. Mohay Sándor államtitkárnak az igazságügyi palota érdeké-

ben kifejtett rendkívül buzgalmaért köszönet szavaztatván, ezt az államtitkár meleg szavakban köszönte meg.

— **Szászok a népiskolai reform ellen.** Nagy-szebenben az erdélyi szász evangélikus egyház főkon-zisztóriuma elhatározta, hogy emlékiratot intéz a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez, a melyben állást foglal a népiskolai reformtervezet ellen a pedagógia és az egyháznak autonómiaja szempontjából és különösen a tanítóknak a közigazgatási bizottság fegyelme alá helyezését mondja sérelmesnek.

— **A Marosvásárhelyi Agrár takarékpénz-tár r. t.** a következő átiratot intézte az erdélyi részek törvényhatóságaihoz és gazdasági egyesületeihez: „Az egész országot ért sulyos gazdasági csapás, folyton tartó szárazság által okozott rosz termés folytán elő-állott inség köteleességévé teszi minden hazafiasan gon-dolkodó és érző embernek, hogy tőle telhetőleg segít-ségére legyen azoknak, kiket az inség fenyeget vagy sujt. Intézetünk ezen köteleesség teljesítés alól nemcsak nem óhajt kitérni, hanem hivatásának megfelelően a tekintetben példával kíván elő járni. Ma tartott igaz-gatószági ülésben emélfogva elhatározta, hogy 1000 koronát bocsájt rendelkezésére gróf Lázár István főispán urnak, hogy egyenlő részben Marosvásárhelyi és Marostorda vármegye inségesei részére a megala-kult segélybizottság által felhasználtassék. De el-határozta egyszersmind azt is, hogy minden irányban lehetőleg segítségére siet a gazda közönségnek és különösen a kis gazdáknak. Már kihelyezett kölcsönai tekintetében a lehető legmesszebb fokig menő mel-tányosságot óhajtja gyakorolni, a törlesztésekről lehe-tőleg eltekint; a végrehajtási eljárásokat — a mennyire az csak a kölcsön veszélyeztetése nélkül teheti — felfüggeszti. De újabb és 300 koronától kezdődőleg adandó hosszú lejáratu jelzalog kölcsönöket is óhajt most nyújtani, melynek kamatait annyira leszállította és törlesztési módját oly olcsóvá tette, hogy ezek révén módja lesz a kisgazdáknak reájok nehezedő gazdasági csapásokkal megküzdni. Sőt azoknak, akár egyeseknek, akár egyeleteknek kik az inségeseknek szállítandó gabouanemükre kívánnak kölcsönöket igénybe venni; ezeket a legjutányosabban kívánja rendelkezésére bocsájtani. Egész erőnket, hazafias elhatározásunkat és tö-rekvésünket kívánjuk latba venni, hogy az erdélyi hazarészekre nehezedő bajokat lehetőleg enyhítsük és kérjük a t. Címet, hogy bennünket a törekvésünkben támogatni és a törvényhatóság közönséget ez elhatáro-zásunkról értesíteni méltóztassék.”

— **A balázsfalvi polgári iparos egylet dal-köre** 1904. szeptember 4-én vasárnap a m. királyi államiskola helyiségében penztára javára dalestelylyel egybekötött zánkőitű táncmulatagot rendez. Belepti díj: előre váltva személyjegy 80 fill., családjegy 3 szem-ely 2 kor., a penztárnál személyjegy 1 kor., család-jegy 2.40 fill. Kezdeté este 8 órakor. Műsor: 1. Kükü-rüz Zsiga elmelkedései a világteremtéséről, trefas mo-nolog, előadja: Lukács József és Girgován Lajos. 2. Hymnus. 3. Eltörölt a hegedum, énekli az iparos dal-kör. 4. Népdal, énekli Gál Mihály. 5. Fürdik a holdvil-ág. 6. Népdal, 7. Népdal szóló, 8. Ludulo, énekli az iparos dalkör.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** a kereskedelemügyi Miniszter úr 55002 sz. leirata alapján köztudomásra hozza, hogy a közös hadsereg ruházati és felszerelési cikkeire a pályázat kiiratott. A pályázatban résztvenni szándékozók írásbeli aján-lataikat f. évi október 15 ig a cs. és kir. hadügy-miniszteriumhoz nyújtják be. A pályázati hrdetmény és részletes feltételek a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara irodájában betekinthetők.

— **Felhívás kivándorlásra.** Roppant buzgó em-berek a Cunard-czég közegei, amikor kivándorlásról van szó. Mindent elkövetnek, hogy aki elhagyja ezt az egykor tejjel-mézszel teli Kanaánt Fiumén keresztül utazzék Ám azért mégis azt hirdetik, hogy nincs korlá-tozva senki akarata, a kivándorlóé sem. Hat ha ez való-ban így van, miért tiltják el a kivándorlót attól, hogy ne csak a privilegizált angol hajóstársaságok ügynökei által csábítsa magát, hanem a németországi hajós-vállalatok embereitől is megkérddesse, hogyan közle-kednek a német hajók s mennyire szállítják az uta-sokat. Ámde a német ügynökök még a hajóik közle-kedéseit sem hirdethetik a magyar lapokban, a levelei-ket a posta nem továbbítja, de elkönfiskálja. A kiván-dorló a német hajók közlekedését illetőleg még táje-közöst sem szerezhet magának.

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete
KOLOZSVÁRT,
Mátyás király-tér 2. sz.

Stülök figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt stülök figyelmét kizárólagos gyermekruha üzletemre felhívni. Iskolába járó leány- és fiuruhák 1 évesétől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehérneműk, kötények, kalapok, harisnyák nagy választékban, jó for-mában és kivitelben jutányos árban kaphatók. Vidéki rendelémnyél elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint

— a legújabb formában és kényelmes viselőtű. —

Szíves pártfogást kér

STEIN S. és TÁRSA.

SALA

NAGYENYED

— **Az uraság** s jól megrakta a kibirjak kivinni a lov megrakodott kend, kibirjak, uram. Egcsás ló is olyan verje meg, olyan most mondja meg ló, mint a rektor kezdí a zsolárt, az ez a ló is megránti hadd huzza.

Dr. MAGYARI KÁ

Nagyenyedi Könyvnyo
Nyomatoti a Nagyenyed
társas

KIS

Minden hirdetés 10 s
A hirdetés bélyegdíj
válaszolunk, ha posta

Egy jömenete
tartozó kellekek
ság miatt azonnai
a kiadóhivatal.

Kiadó lakás.
Jelenlegi csendő
kiadó, értekezhe
tisztán kezelt jó

Loggy

Tisztviselő

állami és közigaz
Bivalatnokok és n
esetben kezes ad
után tőke és ka
szetekedő. Megke
szetés, szolgálat
a mai napig a k
kie
Ugyszintén ol
kölcsönök gyors
Minden irányl
aittattik. — Vála
ORSZAGOS FÖLDH
KOLOZS

Loggy

Nagyenyedi

Alapt
Tartalék

Előnyös kölcsön
térpap
részvét
Vásárol és elad
Letétbe elfogad
vés ör
Idégen kölcsön
Váltókat az ország
kereske
Betétet kedven
Nyitva áll hétkö

Sz. 4995—1904. tkvi.

Árverés

A nagyenyedi kir.
hogy dr. Gerászim En
veremi lakos' végrehaj

Szamos

SALAMON GÉZA cipész

NAGYENYED, Fötér 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Készít a mai kor igényeinek megfelelő **uri-, női- és gyermek cipőket** a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl: 274 21-104

SALAMON GÉZA cipész.

Czipőkencősek raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!

Az uraság földjén repát feleztett be az atyai, s jól megrakta a kocsját. — István gazda, majd nem bírjak kivinni a lovak ezen a süppedős földön, nagyon megrakodott kend, mondja az ispán. — Talán majd kibírják, uram. Egy csöppet se kételkednek, ha ez a csás ló is olyan volna, mint a hajszás, de az Isten verje meg, olyan az, mint a mi rektorunk. — Már most mondja meg kend, hogy miért olyan ez a csás ló, mint a rektor ur? — Azért, mert a rektor is elkezdte a zsoldárt, aztán abba hagyja, hogy vigye más; ez a ló is megrántja a kocsit, aztán a másikra hagyja, hadd húzza.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvény
társaság könyvnyomdájában

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóig 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozására szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Egy jömenetelű szikvizgyár, minden hozzátartozó kellekekkel együtt, más irányu elfoglaltság miatt azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 3-3

Kiadó lakás. Fötér 22 sz. egy emeletes ház (jelenlegi csendőrlaktanya) 1905. április hó 24-től kiadó, értekezhetni ifj. Graef Jánosnál. Ugyanitt tisztán kezelt jó borok kaphatók. 2-3

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és közigazgatási tisztviselők, katona tiszték, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseket közleendő állás, évi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyazintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diskreció biztosított. — Válasza bélyeg mellékelendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL és SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET
KÖLÖZSVÁRT, Király-utca 16. sz. 20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120.000 korona.

Előnyös kölcsönt ad betáblására, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorajegyekre, jótéltű pénzügyesek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorajegyeket, értékeket kezes őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönök a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5%, 6, 6 1/2%, mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6%, mellett számítol le.

Betétet kedvező kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Sz. 4995-1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Gerászim Emil ügyvéd által képviselt Nisztor András vadveremi Jakos' végrehajtatónak Avram Juon I. Vurtolomej vadveremi

elkos végrehajtást szenvedő ellen 163 kor. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a vadveremi 27 sz. tjkvben A + 2-4. r. sz. 679, 707, 708, 709, 1831, 1842 hr. sz. fekvőlől végrehajtást szenvedőt illető felerész jutalékára 213 kor. 50 fill., továbbá a vadveremi 158 sz. tjkvben A + 1 r. sz. 52 hr. sz. faház és 53/1 hr. sz. kerre 461 kor., összesen 674 korona becsárban az árverést elrendelte, és a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 9-ik napján d. e. 9 órakor Vadverem községázházánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy annak a kir. bíróságnál bíró letétben történt előleges elhelyezéséről nyert leteti elismervényt átszolgáltatni. A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Nagyenyed, 1904. év június 26-án. 1-1

Weiner,
kir. albiró

DAVID VENGZEL hangszerkészítő KÖLÖZSVÁRT.

RAKTÁRA:

az összes réz, fa, fuvós és vonós hangszereknek és azok mindenféle alkatrészeinek.

NAGY JAVITÓ MŰHELY.

Kölozsvár, Deák Ferencz u. 10.

354 3-26

Eladó

4 lóerejű, új, használati engedéllyel bíró

cséplőkészlet,

olyan, mintegy új.

Czím: CZOUFAL MIHÁLY Marosujvár.

Cséplést keresek

4 lóerejű garniturám számára, a gépem kifogástalanul dolgozik, szives megkeresést a jó munka megfizeti.

Czím:

CZOUFAL MIHÁLY

Marosujvár. 336 10-10

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA

uri és női divatáruháza NAGYENYEDEN.

Van szerencsénk a nagybecsült vevő közönség szives tudomására hozni, hogy üzletünk megnagyobbítása alkalmából ki kellett költözködnünk. Addig is, a míg az üzlethelyiségünk készen lesz, egy **kényelmes nagy fasátorba** helyezkedtünk el. Enneközve az összes

nyári ujdonságokat

mélyen leszállított árban árusítjuk el.

Szíves pártfogását továbbra is kérve

Illó tisztelettel!

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

Ugyan itt egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

a legszolidabb szabott árak mellett

osakis mindig

a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva,

FÖLDES JÁNOS
betonépítési, cement- és aszfalt iparvállalata
KOLOZSVÁR, Kossuth Lajos-utca 41. szám
Telefonszám 504

Készít és raktáron tart: sima és sajtolt cement lapokat, Hornyolt-cement fedélserepeket, gipsztáblákat.

Elvállal: nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, járdák, folyosók, istállók, raktárak stb. aszfalttal való burkolását, egyszerű és díszes granitto-terazó cement és mettlachi lapokkal való burkolási munkálatokat, **vasbeton födémekek létesítését**, betoncsatornák, zsílipek, turbinatelepek, hidak, medenczék, átereszek és gépalapozási munkák szakszerű kivitelet a legjutányosabb árak mellett. Legjobb minőségű 124 -34

Brassói Portland Cement,
Román cement és gipsz eladása.
Építési szivattyúk kikölcsönzése

Részvett kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért.

Udvari és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **új kocsikból**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, kocsik lakkozását, bélelést kívánat szerint **Kívánatra árjegyzéket küld.**

Használt **kocsit** becsérel.
23 66-100

Megrendeléseket készsággal teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk tanúsított nagyborsos partfogását jövőre kérve, mely tisztelettel **UDVARI és Társa** KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

Baumann Arnold
gőzerőre berendezett asztalosáruháza
GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz.
Szíves figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi **nagy butorraktáramban** 60 teljesen berendezett szalon, ebédlő, hálószoba stb. bármikor megtekinthető. — E vidék legnagyobb szőnyegraktára szalon- és futószőnyegekben, nálam található nem kevésbé nagy raktár hajlított székekben. — Diványok nagy választékban teljesen készen kaphatók. Kárpitos és díszítő műhelyem kiváló szakértelmű munkásokkal van ellátva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. acélsodrony ágybetét és kocsikészítményeket. — Temetkezési intézetem a legmagasabb igényeknek is teljesen megfelelően van berendezve, mindenkor 100 sőt több koporsót tartok raktáron, köztük egy díszes üvegkocsit. Már a 100 koronát meghaladó temetéseknél új találmányú s higiénikus szempontból kiváló előnyvel bíró légfertőtlenítő készülékemet (desinfections-apparat) ingyen adom használatra.

Elvállalom. épület, butor, portál, bolt és gyógyszer-tárak berendezését; javítását minden szakmába vágó munkálatokat. Mindenem mázoló munkák gyorsan és izlésen készítenek el. 97 4-52

Első rendű úri szabó.

KLEIN D.
GYULAFEHÉRVÁRT.
(Az Európa szálloda mellett.)

Műhelyemben a jelen kor igényeinek teljesen megfelelő **férfi-divat öltönyöket** készítek Szövetekből állandó készletet tartok nagy választékban. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 64 31-52

Somatose
oldható hűsfehérnyo
a hús tápanyagát tartalmazzák (levegőtől védi és az) majdnem íztelen, könnyen oldható formában.
a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, molizásoknak, idegbetegségeknél, gyomorbetegségeknél, gyermekgyógyászatban, angol kórban szenvedő gyermekeknek, gyógyulók-nak stb., stb.,

Vas-Somatose alakjában különösen **sápkórban** szenvedőknek orvosi-lag ajánlva. **Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat.** Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Festőgyárak ezelőtt Bayer Fr. és társa, Elberfeld.

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek
(ezelőtt KATÓ J.)
KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtökéletesebb kivitelekben.

Platin és színes képek,
Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

Biasini szálloda
KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Kolozsváron, Erdély egyik legrégibb szállodáját, a „Biasini” szállodát a f. évben átvettem, és a mai kor igényeinek megfelelően berendeztem. Kényelmes olesó szobák, kitűnő magyar konyha, tisztán kezelt borkok, mérsékelt árak, társas és magánkocsi minden vonathoz. 50 óra istálló. A vidéki és környékbeli közönség találkozó helye.

48 kényelmes szoba.

Híváló tisztelettel
126 2-52 **RONAI A. JÁNOS.**

LÉBER GYULA
KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 12. sz.
Telefon 439.

Több kiállításon kitüntetve.
Első erdélyi sodrony-szövetfonat, kertkerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára.

OLCSÓ KERITÉSEK.
Ajánlja minden e szakmába vágó munkát, úgymint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez **gépfonatait, disz-kerítéseit és diszkapuit,**

továbbá pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták szén, koks, kavics, föld és porond válogatáshoz, szikrafogó esélő és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok) stb. 28 32-52 Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

TÖRS ÉS ORMAI
TELEFON 324 sz. **mérnök-vállalkozók** TELEFON 324 sz.

műszaki irodája: Kolozsvárt, Mátyás király-tér 18., az első emeleten.

Elvállalja: vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését, lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosettek, szivattyu-művek berendezését. — Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket. Raktáron vannak: **vas-, agyag-, és ólom-csővek, szivattyu- Köttségvetések ingyen kutak, vízvezetési és csatornázási cikkek.** és bérmentve küldet nek

257 12- 52

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 4% kamattal mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.

B. 5% kamattal mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.

C. 5% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.

a) 41 évi törlesztésnél (82 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.

b) 35 évi törlesztésnél (70 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.

D. 5% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.

a) 40 évi törlesztésnél (80 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.

b) 25 évi törlesztésnél (50 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.

c) 10 évi törlesztésnél (20 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.

E. 6% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.

a) 32 évi törlesztésnél (64 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.

b) 23 évi törlesztésnél (46 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.

c) 18 évi törlesztésnél (36 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. 08 f.

d) 15 évi törlesztésnél (30 fél-évi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak **házakra** is adhatók; valamennyi kölcsön — az **egyszermindenkorra** 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben **kézpénzben** fizetettik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területéről kölcsönkérvények **Lingner György** úr által **Nagyenyeden** nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

KRASSOWSKY R.
női és férfi divat üzlet
GYULAFEHÉRVÁR, Európa szálló mellett.

Újonnan berendezett, a jelenlegi viszonyoknak megfelelő elsőrangú **férfi és női divat-üzlet**

ahol a **legjobb minőségű** árak kaphatók u. m. kesz női és gyermek felsők, selyem, gyapjú és mosó női ruhakelmék, gelyem és batist blousok, **Ernyők, derekfűzők, keztük, kalapok, függöny, szőnyeg, férfi- és női felsőruházat, pipere-czikkok, belsőruhákat és minitene szakmába vágó divat-czikkok** a legjobban és legelőkelőbban beszerezhetők. **Vidéki megrendelések részére minták és árjegyzékek ingyen küldetnek. Valamint megbízottunk rendelkezésükre áll.**

Kolozsvári főköntözésem női konfekcióiban szintén a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlom. 65 -52

Tisztelettel tudatom a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy Tövis-utca 21 szám alatt **szijgyártó üzletemet megnyitottam** s minden e szakmába vágó új munkát és javítást is, u. m. díszes és egyszerű hámozat, nyergeket bórondókat, vadászati felszereléseket, valamint minden apróbb disz- és egyszerű bór munkát, jutányos árban finom és esinos kivitelben készítek.

Műhelyemben dus raktárt tartok hám, nyereg és bőráru készletből.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. Kiváló tisztelettel

Csávássy Gyula
szijgyártó.
157 24-26

UJ!
Telefon száma

Van szerencsém ebédlő-, háló- és asztalos munkákat gyorsan és pontosan végezni. A n. é. érdeklődőknek.

SZESZAK
KOLOZSVÁRT

Alapított 1870-ben

Kocsi nagy rakományok Nagy kocsijavító technikai gépekkel. Mindennemű Vidéki megkeresésekre.

Gyárunk az egy- és kétkerekű kocsik személyes vezetéseinek legjutányosabbak árban jutányos árban. Beesés partfogás.

255 22-50

Kölszvetek

Naftalin, Kovarpo, Féreg, ebészeti és b... eszközök nagy... **Burg** gyóg... KOLOZSVÁRT

RÉZÖNTÖDE
lok... linka... szulékek... csapok és... e szakmába... szítést jutányos... mindennemű... Vidéki megker... léseket gyorsan... **RAPOPORT** KOLOZSVÁR, Fe... **Ger** erdélyi márvá... Gyártelep... **KOLO**

UJ! Butorraktár és kárpitos üzlet! UJ!

Telefon szám 259

SZATHMÁRY JÁNOS

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy butorraktáramban magyar hazai gyártmányok dús választékban kaphatók; u. m. ebédlő-, háló- és szalonberendezések, irodai felszerelések stb. Asztalos és kárpitos munkák rajzszerű elkészítését, valamint minden e szakmába tartozó javítás, átalakítás stb. munkálatokat olcsó áron, gyorsan és pontosan eszközölöm. **Vidéki megbízások és megkeresések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.** A n. érd. közönség b. pártfogásáért esdve, maradtam kiváló tisztelettel.

Szathmáry János.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA

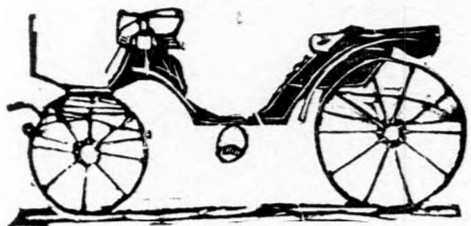
Kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapítva 1870-ben.

Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg. Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyár as modern technikai gépekkel felszerelve — Pontos kiszolgálás. **Mindenemű kocsik raktára.** Vidéki megkeresésre azonnal váaszolunk.

Gyárunk az egy-düli Kolozsvárt, a hol a kocsik minden részét: kerékes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak arban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos arban.

Becsés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszak Ferencz és Fia

Kocsigyártók

255 22-50

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.

Alaptőke 200000 kor. NAGYENYEDEN. Alaptőke 200000 kor.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattal mellett

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál a mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2%-ot fizet.

Le a kész ruhákkal.

Nem kell többé kész ruhákat venni, mert a legszebb öltönyöket készítem már 18 forinttól kezdve

valódi angol, bel- és külföldi, ugyisint hazai gyártmányu tiszta gyapju szövetekből.

A miről tisztelt vevőim egy próba rendelés után meggyőződhetnek. Műhelyemben csakis nagyvárosi képzett munkásokat foglalkoztatok és a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát állítatok ki, a mennyiben munkásaimnak a legnagyobb árt fizetem a helyi piacon. Állításom valódiságáról bárki meggyőződést szerezhet, a mennyiben nem árasztom el a tisztelt vevő közönséget hazug reklámokkal.

Mesteri szabásért kezeskedem.

GOLDSTEIN MÓR
uri szabó, Főter 15. (Vár-épület.)

209 8-52

NÉMETHI ISTVÁN

első erdélyi szobrászati műterme

KOLOZSVÁR, Monostori-út 129. (S. J. I. 127)

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Monostori-út 129 sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

SZOBRASZATI MŰTERMET

nyitottam, hol elvállalok minden e szakban létező faragványokat u. m. épületdíszítést gipsz, kő, műkő, terrakotta és cementből.

Belső díszítést új modern kivitelben ebédlők, szalonok, disztermek vagy bármely szobák mennyezeten barocce vagy különböző stílusban olcsó arban.

Angol kertekké való cement szoborosportok, virágvasak talapzattal, szökőkutak stb. melyek a legújok is elvállalok. Cement vagy ércbe öntött síremlékek szoboralakban agyag szízek bemutatása mellett.

Bármely sírköveben alkalmazható a legújabb rendszerű karrai fehér márványból vagy más kőből a legszebb kivitelű Realief, Profil vagy Anfassban művészi díszítő műveket, melyeket teljesen hűben jól felveti fénykép után mintázás farag. Vidéki megkeresésekre azonnali válasz.

Kiváló tisztelettel

Némethi István
szobrász.

208 2-52

Kalap, nyakkendő és fehéreneműk.

BERKOVITS BÉLA

női-, férfi-, fiu- és gyermek ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főter 3.

Pátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevasárlási-utazásomból haza érkezvén, a tavaszi időnyre sok szép őszi ujdonságokat bevasároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni elegáns és divatos női kabát raktáromra

Saját szabóműhelyemben

24 óran belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésiek megfelelő férfi- és gyermek ruhákat.

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, valamint elismert legjobb minőségű női-, férfi- és gyermek-czipők, valamint kalap, nyakkendő és fehéreneműket.

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

427 68-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

RÉZÖNTÖDE. Készít szeszgyárak, gőzmalomok és vízművekhez való minden öntvényeket. — Cséplőgépek, lokomobilok javítását eszközözi. Pálinka főzésnél szükségeltető kavarázó készülékeket. Fűrdőkhöz szükségeltető rézcseppek és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sárga réz öntést és készíttést jutányosan elvállal. Továbbá készít mindennemű réz és ágyufém öntést. Vidéki megkereséseket és megrendeléseket gyorsan, pontosan eszközöl.

RAPOPORT ADOLF rézöntő
KOLOZSVÁR, Fellegvári-ut 6 sz.

Angol és francia illatszerek
Bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek.
Fertőtlenítő anyagok, padlómaszok.
Gazdasági cikkek, állatgyógyszerek.

Kötszerek gyárak és cséplőgépekhez.

Naftalin,
kovarpor,
Féreg irtók.
Egészségi és betegápolási eszközök nagybani raktára.

Burger F.
gyógyszerüzlet
KOLOZSVÁR, Főter.

Gerstenbrein Tamás
erdélyi márvány, svéd gránit, Labrador és Syenit köipari vállalata
KOLOZSVÁRT.

Gyártelep és központ: **KOLOZSVÁRT.**
Fióktelepek: **Nagyszeben és Nagyvárad.**

E vállalta a magas építményeknél előforduló összes kőfaragó és kőszobrász munkákat, sírkövek, sírkertések és kapcsolatosan e szakmába vágó mindennemű munkálatokat.

Gerstenbrein Tamás
képesített kőfaragó mester.
252 23-52

Holländer Márton
férfiszabó üzlete **Kolozsvárt,**
Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Nagy választéku raktárából hazai és angol divatszövetekből készít mérték után mindenemű férföltönyöket.

Kiváló szabásért és fagynért közösség vállalatik.

Szövetmintákat kívánatra küld.

Megrendelésnél elég a mérték beküldése.
356 3-26

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz.

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávét kedvel, az csakis „Király kávé” vegyon, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni. Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb ezikk, melyből a finom zamatu s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postállomásra bérmentve, utánvétellel a következők árban:

1 kgros doboz 4 kor. 80 fill. 2 kgros doboz 9 kor.
4 kgros doboz 17 kor. 20 fill.

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve utánvétellel bármely postállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor. 13.50
1 " " " " Ceylou	12.-
1 " " " " Jamaica	11.20

BIBÓ ÉS TÁRSA a „Kávé király”-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 2 b.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz. 279 19-26

ALAPITTATOTT 1871-ben.

DUCHONY és Társa KOLOZSVÁRT
Ujál-utca 21. (Vigadó-ép.)

asztalos, mű-kárpitos, diszító és butor-raktáros.

Elvállal minden e szakmába vágó kárpitos és asztalos munkákat minden kívánalmaknak megfelelően tartós és jótámasos kivitelben.

Továbbá felhívom az érdeklődő közönség becses figyelmét, több év óta áldozattal és fáradsággal járó kísérletezés után sikeresen megoldott

moly elleni praeparálásomra.

Minden moly-evett vagy ezen okból megóvándó butorok praeparálását felelősség mellett eszközölöm.

Fal-kárpitozást (tapétázást) eddig még ismeretlen módszerrel, tartósságáért 10 évi jótállással elvállalok. Általam kárpitozott fal férgmentes.

Ragaszom el van látva féreg elleni szerrel, mely az emberi szervezetre nem ártalmas, azonban rovarok ellen gyors hatású.

Szíves bizalmukat továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

128 2-52 **DUCHONY és TÁRSA.**

Javítások elvállaltatnak.

GERGER KÁROLY
esztergályos
NAGYENYED, Rózsá-utca

Műhelyben készülnek esont és faesztergályozott munkák, u. m. különleges készítményű pipa-szár, pipa és szipka árúk, paraszias hordó csapok, butorészletek, tea és disz asztalkák, fali polczok képkerekek, teke és tekegolyók, klóplí párnák és botocok, stikkelló rámak, sakk garnitúrak. Megrendelhetők továbbá minden e szakmába tartozó esont és fafaragászati munkák.

Vidéki megkereséseket gyorsan és pontosan eszközölök

Esőernyők és napernyők esont, fa és vasmunkálati elvállaltatnak.

Tisztelttel 310 8-52

GERGER KÁROLY
esztergályos.

Javítások elvállaltatnak.

Menyasszonyok figyelmébe.

Karlsbadi porcellán étkező készletek, gyönyörű kivitelben, színes, 12 személyre, teljesen összeállítva 15 frittól

Üvegkészletek 12 személyre 66 darab 7 firt 90 kr.
Függő lámpák esigával 3 forint 95 krajczár.

Thea- és kávékészletek. 2 firt 80 kr., 3 firt. Kína ezüst tárgyak. Alkalmi ajándékok.

Kerti gömbök és lámpák. Eredeti gyári áron! — Vidéki megrendelésnél kérem az utolsó vasuti állomást megírni!

Müller utóda Somlyai
üveg és porcellán kereskedő K. lozsvárt,
Kossuth Lajos-utca 4 szám

STRECK JÓZSEF
KOLOZSVÁRT, Kinizsi-utca 8 szám. (Óvár.)
Sürgőnyezim: Streck Kolozsvár. — Telefonszám 285.

Gáz- vízvezeték- és szivattyú felszerelési vállalat és raktára. Saját találmányu (Gasolin) levegőgáz-fejlesztő készülékeknek egy 60-70 gyertyafényerejű lámpa óránkénti fogyasztása csak 2 1/2 fl., legolcsóbb legtekintélyesebb és teljesen vezérlésmentes világítási módszer, legegyszerűbb kezeléssel; minden nagyság állandó raktára. Levegőgázzal (Gasolin) kivilágítások jutányos árban eszközöltnek tánevizigalmak, társas-estélyek és egyéb alkalmakra, rövidebb időre is. Elvállal légszusz berendezéseket átalakításokat helyben és vidéken.

Kiváló tisztelettel **Streck József.**

Uj világítás!

Iványi G.
kocsigyártó Kolozsvárt,

Berde Mózsa utca 5. sz.

Készletet tartok a legizlésebb kivitelű kocsikból. Elvállalok e szakmába tartozó javításokat, fényezést, párnázatok elkészítését és újra való bevonását, valamint kovacs és kerek munkálatokat a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb megbízhatósággal gyorsan és pontosan teljesítek, miről hosszú éveken át szerzett gyakorlatom és a korral haladó tanulmányom biztosítják a n. é. közönséget.

Kérdőkördésekre a legnagyobb készséggel válaszolok.

Használt kocsik magas árban becséréltetnek.

Gergely István
esztergályos, asztalos és fafaragó
KOLOZSVÁRT.

Műipari üzlet Unió-u. 20. — Műhely Monostori-út 70.

Műfaragászati és műipari üzletben raktáron tartatnak: lakberendezési ezikk, tájték, borostyán és esontarúk, különleges készítményű pipa és szipkaárúk, tea és diszasztalkák, fali polczok, képkerekek és fogások, teke és biliárd készletek, klóplí párnák és botocok, stikkelló rámak, sakk garnitúrak és dominók.

Megrendelhetők teljes lakberendezési fabutor ezikk, saját avagy adott rajzlapok után, valamint minden ez iparághoz tartozó fafaragászati ezikk műhelyemben saját felügyelet alatt készülnek. 265 12-52

Vidéki rendelés és megkeresés azonnal elintéztetik.

Magyarnak **Pecs.** Németnek **Bécs.**

Né küldjük pénzünket külföldre, hazai iparunkat előmozdító céggemmel mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába vágó ezikk sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szerezhetők be, mint a külföldön.

20.000 elismerőlevel a világ minden részéből tanuskodik becsületes kiszolgálásomról.

Nem tetsző tárgy ki lesz cserélve, vagy a pénz visszaadva, károsodás tehát kizárva.

Bérmálási állandó értékű ajándéktárgyak
aranygyűrűk, esküvői ajándékok a legnagyobb választékban és legjutányosabban kaphatók

SCHÖNWALD IMRE
arany-, ezüst- és ékszergyáros és magyar órásmester **PÉCSETF.**

- Magyar nemzeti tula ezüst remonteor óra horgony szerkezett, kettős fedéllel igen díszesen kidolgozva, Magyarország ezimere domboruan kivésve és gazdagon aranyozva 18 kor.
- Szolgálati ébresztő nagyon erős csengéssel 1-ső rendű minőség, fémtokban, magassága 20 e/m. 5 kor. 20 fill.
- Kurucz ébresztő 18 e/m. magas, szépen fényezett nikkellokban, horgony járással megbízható szerk. 2 kor. 80 fill. Ejjel világító számlappal 4 kor. fill.
- Kitűnő jó nikkelezett remont. finom sveiczi szerk. 7 kor. Dupla fedéllel 9 k. Ugyanaz sima kivitelben 6 kor. 40 fill.
- Ujdonság!! Ezüst zománcú, daraltja 1 kor. 80 fill.

Az órák 5 évi jótállással! Nagy képes árjegyzék ingyen!!

44 33-40

Előfizetési felt.
helyben házhoz hordva postán küldve

Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Egyes szám ára

Hirdetések d.
centiméterenként 6
dők és gyárosok külön árban részese

Nyitl tér sora 40

Me

Vár

E hó 5-én tar
Dániel főispán el
bizottsági tagok s
és körjegyzők s a s
zása végett járaso
kitandók, megvá
kinevezettek:

1. Marosjy
Endre, Gegő Karo
dor; póttagul Bos
2. Nagyeny
Henrik, Zeyk Gál
p. t. Horváth Lás
3. Verespata
Raffai Zsigmond,
Bokanics György
4. Magyarig
Molnár Károly, V
p. t. Tokos Sándó
5. Alvinczi
Jákó, Glück Adó
Joachim és Jónás
6. Kisenyed
lumbán János, Sz
Virág József és I
7. Balázsa
Kovács N. Ferenc
p. t. Turzán Gyá
A községi jegy
szabályzat pótolta
nyekért járó díj
A vm. mérték
kezelésébe menve
telik ki.

Az államépítés
ségek bére 400
Nagyenyed r.
kezésekre és vas
tele engedélyezte
Nagyenyed r. t
„a hálózó keres
partólólag felterj

1363-ban, tek
oklevél keltéhez
számos kenésé
et seniores
Haczkok.
De nemcsak a
nem Déva várá
detileg bizonyít
kenéségeket, p
szolgál, melybe
Zayk oláh kené
Ezek alapján
község eredetile
csaiak ősei ped
levél miatt illet
nevezi egyenes
intézmény term
Hunfalvy írja
sanként magya
mészet szerint
egy oklevél h
1408-ban bizon
* Gr. Kemény. i
egyenruhákat é